مروری بر

برنامه پیشنهادی

وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

دولت چهاردهم

سید ستار هاشمی

مرداد ۱۴۰۳

توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات

پیشران اقتصاد دیجیتال و هوشمندسازی


بسم الله الرحمن الرحيم



مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی):

اهمیت فضای مجازی به اندازه اهمیت انقلاب اسلامی است.

مروری بر

برنامه پیشنهادی

وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

دولت چهاردهم

سید ستار هاشمی

فهرست

برخی سوابق علمی و اجرایی ۶

تحصیلات ۶

اهم سوابق اجرایی ۷

افتخارات ۷

فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی و صنعتی ۷

اهم فعالیت‌ها و اقدامات در حوزه معاونت وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات ۸

اهم فعالیت‌ها و اقدامات در حوزه شرکت ارتباطات زیرساخت ۸

اهم فعالیت‌ها و اقدامات در سازمان ثبت اسناد و املاک کشور ۹

پیشگفتار ۱۱

وضعیت موجود و چالش‌ها ۱۲

راهبرد کلان و جهت‌گیری‌های سیاستی ۱۵

قوانین، مقررات و اسناد بالادستی ۱۶

نگاهی به برنامه‌ها و اقدامات کلان ۱۷

خلاصه برنامه‌ها ۱۷

۱. توسعه ارتباطات و شبکه ملی اطلاعات ۱۸

۲. توسعه دولت هوشمند و کاربردی‌سازی فناوری‌های نوین (مانند هوش مصنوعی) در صنایع مختلف ۱۹

۳. توسعه اقتصاد دیجیتال ۲۱

۴. حمایت از توسعه محتوا و خدمات محتوایی در فضای مجازی ۲۳

۵. توسعه صنعت فضایی ۲۴

۶. توسعه پست هوشمند ۲۵

گالری تصاویر ۲۶



دکتر
سید ستار هاشمی

برخی سوابق علمی و اجرایی

- دکتری هوش مصنوعی از دانشگاه موناش استرالیا و علم و صنعت ایران
- جزو ۲ درصد دانشمندان برتر جهان، عضو هیات علمی و استاد تمام دانشگاه شیراز
- معاون فناوری و نوآوری وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات
- رئیس هیئت مدیره شرکت ایرانسل
- معاون فناوری اطلاعات شرکت ارتباطات زیرساخت
- مدیرکل نوسازی و تحول اداری شرکت ارتباطات زیرساخت کشور
- مدیرکل ارتباطات و فناوری اطلاعات استان فارس
- معاون توسعه فناوری و خدمات الکترونیک ثبتی سازمان ثبت اسناد و املاک کشور (قوه قضائیه)
- مدیر برتر قوه قضائیه در سال ۱۴۰۲
- استاد تمام هوش مصنوعی ایران و استاد نمونه دانشگاه شیراز
- عضو هیات موسس و هیات مدیره انجمن هوش مصنوعی ایران

تحصیلات

- **دکتری: مهندسی کامپیوتر و فناوری اطلاعات – گرایش هوش مصنوعی**

  دانشگاه علم و صنعت ایران و دانشگاه موناش استرالیا

  رتبه اول

- **کارشناسی ارشد: مهندسی کامپیوتر و فناوری اطلاعات – گرایش هوش مصنوعی**

  دانشگاه علم و صنعت ایران

  رتبه اول

- **کارشناسی: مهندسی کامپیوتر و فناوری اطلاعات – گرایش سخت افزار**

  دانشگاه اصفهان

  رتبه دوم

اهم سوابق اجرایی

- معاون فناوری و نوآوری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
- معاون توسعه فناوری و خدمات الکترونیک ثبتی سازمان ثبت اسناد و املاک کشور (قوه قضائیه)
- رئیس هیئت مدیره شرکت ایرانسل
- معاون فناوری اطلاعات شرکت ارتباطات زیرساخت کشور
- عضو کمیته دولت الکترونیک و هوشمندسازی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
- مدیرکل نوسازی و تحول اداری شرکت ارتباطات زیرساخت کشور
- مدیر کل ارتباطات و فناوری اطلاعات استان فارس
- عضو هیات موسس و هیات مدیره انجمن هوش مصنوعی ایران
- رئیس دانشکده آموزش‌های الکترونیکی دانشگاه شیراز
- رئیس بخش کامپیوتر و فناوری اطلاعات دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر دانشگاه شیراز

افتخارات

- مدیر برتر کشوری قوه قضائیه در سال ۱۴۰۲
- قرار گرفتن در فهرست دو درصد دانشمندان برتر جهان در سال ۲۰۲۲
- استاد نمونه آموزشی دانشکده برق و کامپیوتر – دانشگاه شیراز
- پژوهشگر برتر دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر – دانشگاه شیراز
- پژوهشگر برتر سومین جشنواره ملی فناوری اطلاعات و ارتباطات ایران
- نفر اول دوره دکترای مهندسی کامپیوتر و فناوری اطلاعات – دانشگاه علم و صنعت ایران
- نفر اول دوره کارشناسی ارشد مهندسی کامپیوتر و فناوری اطلاعات – دانشگاه علم و صنعت ایران

فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی و صنعتی

- دارای مقاله متعدد در مجلات و کنفرانس‌های شاخص بین‌المللی در حوزه فناوری اطلاعات و مهندسی کامپیوتر با استنادات بین‌المللی علمی و پژوهشی بالا
- تدریس بیش از ۲۰ عنوان دروس کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری در حوزه های امنیت سامانه‌های اطلاعاتی، سامانه های هوشمند، سیستم‌های اطلاعات مدیریت، سامانه‌های پشتیبان تصمیم، مهندسی و ساختار داده، تئوری بازی‌ها و سیستم‌های عامل
- راهنمایی بیش از پنج عنوان رساله دکتری و بیش از صد عنوان پایان‌نامه کارشناسی ارشد در حوزه‌های مختلف فناوری اطلاعات، معماری سازمانی و هوش مصنوعی

اهم فعالیت‌ها و اقدامات در حوزه معاونت وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

- تدوین نقشه راه توسعه فناوری نسل پنجم (5G) در کشور
- راهبری راه‌اندازی پایلوت فناوری نسل پنجم (5G)
- راهبری مراحل اجرایی و بهره‌برداری خدمات نسل پنجم برای اولین بار در کشور از طریق نصب و راه‌اندازی سایت‌های نسل پنجم در شهرهای تهران، شیراز، مشهد و کیش
- طراحی مدل کاربست‌پذیری فناوری نسل پنجم (5G) در حوزه‌های سلامت، شهر هوشمند، حمل و نقل هوشمند و...، و انعقاد تفاهم‌نامه‌های همکاری متقابل با ذی‌نفعان و حوزه‌های مرتبط جهت پیاده‌سازی مدل‌های یاد شده
- تدوین نقشه راه ملی هوش مصنوعی کشور در سال ۱۳۹۸ در وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
- تجزیه و تحلیل رویکردهای اجرایی کشورهای پیشرو در حوزه سامانه‌های پردازشی (ابررایانه) و شناسایی و تبیین نیازمندی‌های کشور به سرویس‌های پردازش فوق سریع (در جهت توسعه کاربست‌پذیری فناوری هوش مصنوعی و توسعه اقتصاد دیجیتال)
- تدوین نقشه راه فناوری اینترنت اشیاء و نگاشت اقتصادی متناظر با آن در چارچوب تقسیم کار ملی، حمایت از برگزاری رویدادها و انجمن‌های مرتبط با هدف تقویت مهارت های مورد نیاز برای توسعه محصولات فناوری اینترنت اشیاء
- تسهیل‌گری و حمایت از تولید گوشی تلفن همراه ایرانی و توسعه بازار آن
- حمایت از توسعه تجهیزات بومی صنعت فاوا در قالب بومی‌سازی تجهیزات
- حمایت از توسعه کسب و کارها و صادرات خدمات حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات در عرصه‌های ملی و بین‌المللی

اهم فعالیت‌ها و اقدامات در حوزه شرکت ارتباطات زیرساخت

- کسب عنوان دستگاه برتر در جشنواره شهید رجایی سال ۱۳۹۸ بین کل دستگاه‌های اجرایی کشور در سه محور:
  - در شاخص مدیریت بهره‌وری در سطح کشور
  - در محور اصلاح ساختار سازمانی
  - در محور دولت الکترونیک
- طراحی و آغاز عملیات اجرایی پروژه OSS/BSS در شرکت ارتباطات زیرساخت با استفاده از حداکثر توان بومی شرکت‌های دانش‌بنیان کشور، مبتنی بر استانداردهای بین‌المللی
- باز طراحی فرآیندهای سازمانی، منطبق با الگوهای مرجع بین‌المللی و مکانیزاسیون آن‌ها با هدف چابک‌سازی سازمان، ارتقای سرعت، دقت و کیفیت ارائه خدمت به مشتریان و رفع گلوگاه‌های فساد
- ارتقاء شاخص کیفیت در ارائه خدمت به مشتریان و ارتقای سطح مدیریت دانش در شرکت ارتباطات زیرساخت و اخذ گواهینامه‌های بین‌المللی مدیریت کیفیت و مدیریت ایمنی و بهداشت شغلی از شرکت IMQ ایتالیا
- بازطراحی، راه‌اندازی و بهره‌برداری از پروژه سامانه مدیریت امنیت اطلاعات شرکت ارتباطات زیرساخت و بازطراحی و استقرار دیتاسنتر سازمانی منطبق بر استانداردهای بین‌المللی

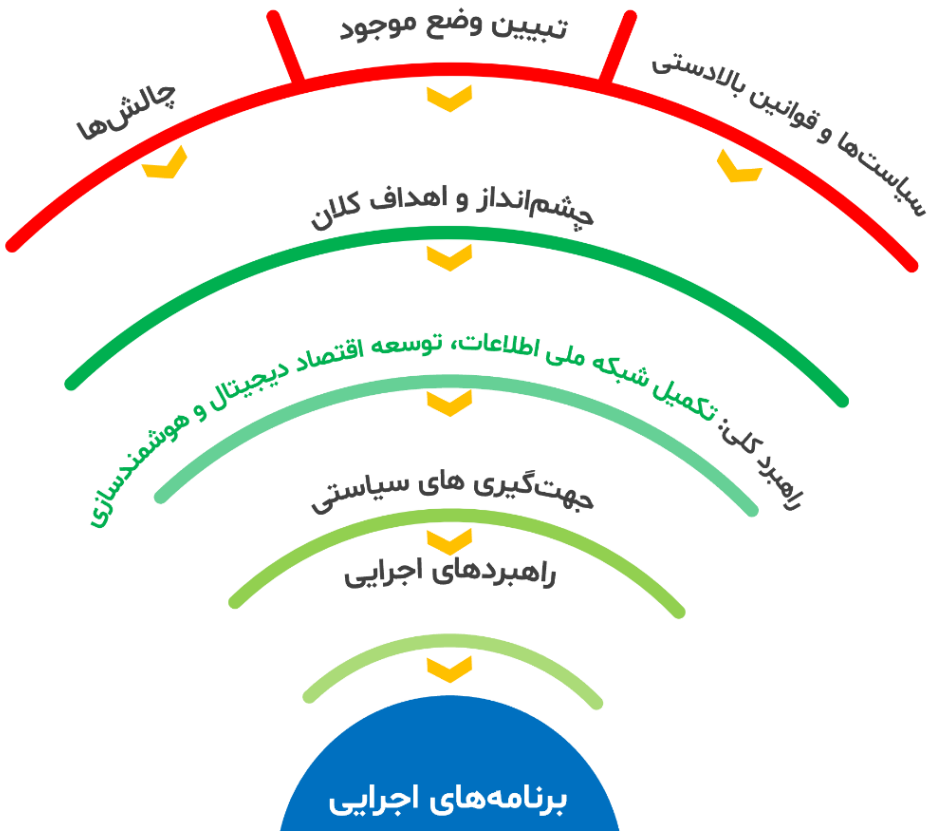
اهم فعالیت‌ها و اقدامات در سازمان ثبت اسناد و املاک کشور

- توسعه نیازمندی‌های حوزه زیرساخت‌های ارتباطی و اطلاعاتی مورد نیاز سازمان و امن‌سازی آن‌ها:
  - راه‌اندازی مرکز داده سازمان
  - راه‌اندازی مخزن امن اسناد الکترونیک مالکیت (EDM)
  - طراحی و راه‌اندازی مرکز کنترل و پایش هوشمند خدمات دیجیتال ثبتی (مانیتورینگ) جهت پایش لحظه‌ای و برخط سامانه ها، سرویس ها و حملات سایبری؛ در راستای اقدام و واکنش سریع به مخاطرات و اختلالات
  - طراحی و راه‌اندازی زیرساخت ابر اختصاصی ثبتی کشور به عنوان یک پیش‌نیاز مهم برای تحول دیجیتال و ثبت هوشمند و با اهداف کلان ارتقاء و استفاده بهینه از منابع، پایداری زیرساخت ها و پدافند غیرعامل
- راه‌اندازی سکوی یکپارچه ارائه خدمات دیجیتال سازمان ثبت اسناد و املاک کشور (کاتب) جهت جلوگیری از مراجعات حضوری، یکپارچه‌سازی بستر ارائه خدمات و جایگزینی آن
- راه‌اندازی و افتتاح نسل سوم صدور اسناد مالکیت به صورت الکترونیک در سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و قرار گرفتن نام ایران در بین کشور پیشرو صادر کننده سند الکترونیک جهت حذف اسناد کاغذی، جلوگیری از جعل و کلاهبرداری، حذف مراجعات حضوری به دوایر ثبتی، ایجاد اطمینان در معاملات و تصدیق اصالت ملک و مالکیت.
- ارتقاء بهره‌وری و خودکارسازی فرآیندهای اجرایی فعالیت‌های مرتبط در خصوص ثبت اسناد و هوشمندسازی آن‌ها با استفاده از ابزارها و الگوریتم‌های هوش مصنوعی
- راه‌اندازی پرداخت الکترونیک حق‌الثبت و اخذ امضاء به صورت الکترونیکی در سامانه جامع ثبت شرکت‌ها، در مرحله تایید ذی‌سمت، ذیل آگهی‌های تاسیس و تغییرات، اظهارنامه دفتر ثبت تجارتی و اظهارنامه پلمب دفاتر تجارتی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی در سطح کشوری، با هدف حذف کاغذ، حذف مراجعات حضوری و تسهیل در خدمات رسانی به متقاضیان
- طراحی و راه اندازی بستر صدور سند ازدواج الکترونیکی در راستای حذف اسناد دفترچه ای و کاغذی
- حذف فرآیند فیزیکی پلمب دفاتر تجاری و الکترونیکی سازی آن در راستای تحقق دولت الکترونیک و اسناد بالادستی
- راه‌اندازی اخذ استعلام برخط مالکیت اشخاص و صدور گواهی مالکیت به منظور اجرای قوانین و مقررات و حذف مراجعات حضوری افراد از تمامی شهرهای کشور به ستاد سازمان در مرکز شهر تهران
- تحویل و توسعه سامانه‌های حدنگاری کشور
- امکان واریز برخط مالیات بر ارزش افزوده از حق‌التحریر هر سند در هنگام تنظیم اسناد در دفاتر اسناد رسمی
- بازطراحی سامانه جامع ثبت شرکتها و موسسات غیر تجاری جهت ایجاد تغییرات اساسی در شاخص‌ها و سنجه‌های رضایت مشتریان و ذینفعان این نهادها و تسهیل و بهبود فضای کسب و کار
- بازطراحی سامانه مالکیت معنوی با هدف بهبود مستمر سطح کیفی، تسهیل و تسریع ارائه خدمات در مرکز مالکیت معنوی و در راستای خودکارسازی، بهینه‌سازی و هوشمندسازی فرآیندهای آن مرکز و همچنین لزوم بهره گیری از تکنولوژیها و زیرساختهای فنی نوین نرم افزاری، حمایت از مالکیت های معنوی و ارتقای سطح بین‌المللی در شاخص های جهانی

برنامه‌ها و اقدامات

پیشگفتار

در سند حاضر، ضمن بررسی سیاست‌های بالادستی و ملی، وضع موجود و چالش‌های اساسی شناسایی شده‌اند و با ارائه یک راهبرد کلی منطبق بر چشم‌انداز و اهداف طراحی شده در اسناد ملی، برای دستیابی به اهداف کلان، جهت‌گیری‌های سیاستی و برنامه‌های اجرایی مشخصی ارائه شده اند. الگوی ارائه شده برای رسیدن به برنامه‌ها ذیل قابل بررسی است.



وضعیت موجود و چالش‌ها

از جمله الزامات تدوین و ارائه هر برنامه‌ای، شناخت مناسب وضعیت موجود و چالش‌ها و ارائه چشم‌انداز و راه‌کارهای مناسب برای حل آنها می‌باشد. برنامه حاضر نیز با بررسی وضعیت ارتباطات و فناوری اطلاعات کشور و چالش‌های موجود ارائه شده است. این چالش‌ها شامل انواع زیر می‌باشد:

- چالش‌های توسعه زیرساخت‌ها
- چالش‌های حکمرانی و مقررات
- چالش‌های فرهنگی، آموزشی و منابع انسانی
- چالش‌های ناشی از فضای بین‌المللی
- چالش‌های اقتصادی

در ادامه برخی از این چالش‌ها ذکر می‌گردد:

- کندی توسعه شبکه ملی اطلاعات و نداشتن برنامه مشخص برای توسعه زیرساخت‌ها و توفیق کم در فعال‌سازی سرویس‌های ارتباطی مبتنی بر فیبر
- تحریم‌های بین‌المللی و کاهش دسترسی به فناوری‌ها و تجهیزات نوین
- نبود برنامه مشخص برای توسعه اقتصاد دیجیتال در کشور
- ضعف در تنظیم‌گری برای توسعه خدمات و محصولات ارتباطی و فناوری اطلاعات
- وقوع رویدادهای نقض حریم خصوصی افراد در فضای مجازی
- وجود مقررات دست و پاگیر یا عدم حمایت یا برنامه مشخص برای توسعه خدمات، محصولات و کاربرد فناوری‌های نوین مانند هوش مصنوعی
- کندی دستگاه‌های اجرایی در ارائه خدمات باکیفیت غیرحضوری و توسعه دولت الکترونیک
- عدم پیشرفت در توسعه ابر دولت
- پایین بودن سهم صادرات محصولات دانش‌بنیان و فناورانه و خدمات فنی-مهندسی در حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات
- سهم پایین اقتصاد دیجیتال از کل اقتصاد کشور
- نبود بهره کافی از ظرفیت‌های فرکانس ماهواره‌ای و نقاط مداری ایران در فضای بین‌الملل
- ضعف در ارائه خدمات دولت الکترونیک توسط سازمان فناوری اطلاعات
- کاهش درآمد حوزه سوئیچ)ابر سوئیچ بین‌الملل و ابر سوئیچ بین شهری(
- عدم بهره‌گیری از تمامی پتانسیل و ظرفیت بلااستفاده دارایی‌ها و زیرساخت‌های سازمان‌های تابعه
- عدم به روزرسانی به موقع مهارت‌های کارکنان منطبق بر نیازهای فناورانه پویای حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات
- سطح نامطلوب ارائه خدمات ارتباطی و دسترسی عمومی
- ضعف در زنجیره تأمین و ارزش خدمات و کمبود تامین‌کنندگان داخلی در سازمان فضائی ایران

- نبود فرماندهی واحد برای حکمرانی فضای مجازی
- کمبود زیرساخت‌های پیشرفته ارتباطی و نیاز به توسعه شبکه ملی اطلاعات برای افزایش سرعت و کیفیت ارتباطات
- پایین بودن بهره‌وری منابع بخش فاوا به دلیل مختلف نظیر عدم هماهنگی صد در صدی بخش‌های سیاست‌گذاری و عوامل اجرایی (نظیر اپراتورها و ارائه‌دهندگان خدمات دسترسی)
- عدم انسجام برنامه‌های توسعه بخش و برنامه‌های فراسازمانی (سایر وزارت‌خانه‌ها و نهادهای مرتبط)
- ناترازی توسعه زیرساخت‌های ارتباطاتی با نیازهای محتوایی و کاربرد فناوری اطلاعات در بخش های مختلف
- پایین بودن سطح آمادگی سازمان‌های دولتی برای ارائه خدمات در فضای مجازی
- نبود مقررات مناسب برای پشتیبانی از فناوری‌های نوین و دولت هوشمند که می‌تواند مانع از اجرای برنامه‌ها شود.
- کمبود زیرساخت‌های فناوری کافی برای اجرای پروژه‌های هوش‌مصنوعی و دیگر فناوری‌های نوظهور که می‌تواند توسعه دولت هوشمند را به تأخیر بیندازد.
- نگرانی‌های امنیتی و نقض حریم خصوصی در فضای مجازی که می‌تواند مانع از پذیرش و اعتماد عمومی به خدمات دولت هوشمند شود.
- کمبود نیروی انسانی ماهر
- عدم هماهنگی بین دستگاه‌های اجرایی
- کمبود زیرساخت‌های لازم برای تحقق اقتصاد دیجیتال و ضعف در راه‌اندازی و بهره‌برداری کامل از شبکه ملی اطلاعات.
- کمبود حضور فعال و مؤثر در تدوین و تصویب معاهدات و استانداردهای بین‌المللی در حوزه ICT.
- عدم وجود زیرساخت‌های قانونی لازم برای حمایت از حقوق کاربران و تسهیل تجارت دیجیتال.
- خلأ مدل جامع حکمرانی دیجیتال مبتنی بر ارزش‌های ایرانی – اسلامی و نبود سیاست‌گذاری فعال در مواجهه با فناوری‌های نوین.
- نبود منابع مالی کافی و سرمایه‌گذاری‌های مورد نیاز برای توسعه زیرساخت‌های فضایی و پروژه‌های مرتبط.
- محدودیت در همکاری‌های بین‌المللی به دلیل تحریم‌ها و مشکلات دیپلماتیک که مانع از دستیابی به فناوری‌ها و دانش پیشرفته فضایی می‌شود.
- نبود یا مهاجرت نیروی انسانی ماهر و متخصص در حوزه‌های مختلف فضایی از جمله مهندسی، فناوری اطلاعات، و مدیریت پروژه‌های فضایی.
- کمبود زیرساخت‌های پرتاب ماهواره و بهره‌برداری از داده‌های فضایی، از جمله پایگاه‌های پرتاب و ایستگاه‌های زمینی.
- مشکلات فنی و فناوری در طراحی، ساخت و پرتاب ماهواره‌ها و سامانه‌های فضایی.
- کمبود زیرساخت‌های فناورانه برای حمایت از خط و زبان فارسی در فضای مجازی.
- عدم آگاهی و سواد کافی در بین کاربران فضای مجازی در خصوص استفاده امن و مؤثر از این فضا.
- نبود برنامه‌ها و زیرساخت‌های مناسب برای ایجاد فضای مجازی ایمن و مفید برای کودکان و خانواده‌ها.
- کمبود سیاست‌ها و الزامات مناسب برای حفاظت و حمایت از داده‌های شخصی کاربران در فضای مجازی.
- بسیاری از فرآیندهای پستی هنوز به‌صورت سنتی انجام‌می‌شود که منجر به کاهش سرعت و افزایش هزینه‌ها می‌شود.

- عدم آگاهی کافی از مزایای استفاده از خدمات پستی دیجیتال در میان عموم مردم.
- شرکت‌های خصوصی با خدمات بهتر و سرعت بالاتر، سهم بازار شرکت ملی پست را کاهش داده‌اند.
- کمبود منابع مالی یا عدم تخصیص منابع کافی برای اجرای تکالیف برنامه هفتم پیشرفت

راهبرد کلان و جهت‌گیری‌های سیاستی

راهبرد کلان این برنامه استفاده از دانش و فناوری های روز دنیا برای پیشرفت اقتصاد دیجیتال و دولت هوشمند است که از طریق جهت گیری های سیاستی و برنامه‌ها و اقدامات اجرایی مشخص به سرانجام خواهد رسید. توسعه فناوری برای اقتصاد دیجیتال باعث خواهد شد ایران امروز در حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات از مواهب هوش مصنوعی، رایانش ابری، اینترنت اشیا و ... بهره گیرد و با توسعه تنظیم‌گری خود همزمان با افزایش کیفیت زیرساختها و خدمات مرتبط زمینه حکمرانی هوشمند با ابزارهای متنوع توسعه یافته در نهادهای دولتی را فراهم نماید.

بر اساس موارد پیشگفت، سیاست‌ها و رویکردهای اصلی در تدوین برنامه حاضر، شامل موارد زیر می‌باشد:

- کمک به پیشرفت اقتصادی توام با عدالت از طریق فناوری اطلاعات و ارتباطات
- تکمیل طرح‌های عمرانی نیمه‌تمام با اولویت واگذاری از طریق مشارکت بخش غیردولتی
- اجرای چند طرح عظیم ملی، پیشران، زیرساختی و مبتنی بر آینده‌نگری
- فعال‌سازی مزیت‌های رقابتی جمهوری اسلامی ایران در منطقه
- برقراری حاکمیت ملی و صیانت از ارزش‌های اسلامی-ایرانی در فضای مجازی و ارتقاء قدرت سایبری
- افزایش شتاب پیشرفت و نوآوری علمی و فناوری و تجاری‌سازی آنها در حوزه اطلاعات و ارتباطات
- تحول در نظام اداری و اصلاح ساختار با تاکید بر هوشمندسازی و تحقق دولت هوشمند
- جوانگرایی و جانشین‌پروری در مدیریت اجرایی
- ارتقاء ساختارهای حکمرانی فضای مجازی و همگرایی ساختارهای موازی
- شنیدن صدای مردم و در نظر گرفتن مطالبات و نیازهای مردم و زیست‌بوم حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات

قوانین، مقررات و اسناد بالادستی

الزامات و تکالیف مندرج در قوانین و مقررات و اسناد بالادستی، رئوس مهمی از برنامه‌های پیشنهادی را به خود اختصاص داده که در ادامه به فهرست این موارد اشاره می‌گردد:

۱. **قانون برنامه هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران**
۲. سیاست‌های کلی برنامه هفتم پیشرفت
۳. مصوبات شورای عالی فضای مجازی
۴. قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
۵. بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی
۶. سند ملی هوش مصنوعی جمهوری اسلامی ایران
۷. سیاست‌های کلی نظام در امور «امنیت فضای تولید و تبادل اطلاعات و ارتباطات(افتا)
۸. قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور
۹. سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی
۱۰. سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و قانون اجرای آن

با توجه به اینکه برنامه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات برای یک برش ۴ ساله توسط اینجانب تهیه شده است، چشم‌انداز و اهداف کلان خود را مطابق با اهداف متصور در برنامه هفتم پیشرفت ارائه می‌نمایم. این اهداف تطابق مناسبی با بخش عمده‌ای از چالش‌ها و مطالبات موجود دارد که پس از این تشریح خواهد شد.

نگاهی به برنامه‌ها و اقدامات کلان

وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، به عنوان متولی و سیاست‌گذار در زمینه توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات در چارچوب سیاست‌های کلی نظام، می‌بایست برنامه راهبردی مشخصی در این حوزه، به منظور رفع چالش‌های موجود و همگام‌سازی رشد و توسعه کشور با تحولات جهانی داشته باشد. همچنین یک برنامه‌ای عملیاتی که با استفاده از ظرفیت‌ها و فرصت‌های داخلی اعم از بخش خصوصی و شرکت‌های دانش‌بنیان، در تمامی ارکان نظام جاری و ساری گردد و علاوه بر بهبود و ارتقای شاخص‌های مهم توسعه دیجیتال در سطح بین‌الملل بهبود جایگاه کشور در منطقه، امکان بهره‌مندی از خدمات دیجیتال و فناورانه را برای تمامی جامعه میسر سازد. برنامه حاضر با راهبرد کلی توسعه فناوری، پیشران اقتصاد دیجیتال و دولت هوشمند و مبتنی بر اهداف کلیدی برنامه هفتم پیشرفت برای پاسخ به مطالبات عمومی و رفع چالش های موجود در ۶ سرفصل تهیه شده است که در ادامه ارائه می‌شود.

خلاصه برنامه‌ها

به طور خلاصه سیاست‌ها، برنامه‌ها و اقدامات کلان پیشنهادی شامل محورهای زیر می‌باشد:

۱	**توسعه ارتباطات و شبکه ملی اطلاعات**
۲	**توسعه دولت هوشمند و کاربردی‌سازی فناوری‌های نوین (مانند هوش مصنوعی) در صنایع مختلف**
۳	**توسعه اقتصاد دیجیتال**
۴	**حمایت از توسعه محتوا و خدمات محتوایی در فضای مجازی**
۵	**توسعه صنعت فضایی**
۶	**توسعه پست هوشمند**

۱. توسعه ارتباطات و شبکه ملی اطلاعات

با پیشرفت فناوری و افزایش نیاز به ارتباطات سریع و مطمئن، توسعه زیرساخت‌های ارتباطی به یکی از اولویت‌های اصلی در کشور تبدیل شده است. توسعه شبکه ملی اطلاعات مبتنی بر فیبر نوری و شبکه‌های نسل جدید ارتباطی مانند 5G، مقابله با تحریم‌های ارتباطی، و ارتقای شاخص‌های ارتباطی، از جمله گام‌های ضروری برای تحقق این هدف هستند. در واقع هدف از این برنامه‌ها، بهبود دسترسی آحاد جامعه به خدمات الکترونیکی و فضای مجازی، ایجاد عدالت ارتباطی، و حضور فعال در تعاملات بین‌المللی است.

اقدامات

- توسعه زیرساخت شبکه ملی اطلاعات مبتنی بر فیبر نوری (بند الف ماده ۶۵ برنامه هفتم) و فراهم‌سازی اتصال و دسترسی پرسرعت و کمک به توسعه خدمات و محتوا با استفاده حداکثری از تجهیزات بومی
- راه‌اندازی صندوق توسعه شبکه تار (فیبر) نوری (بند ب ماده ۶۶ برنامه هفتم)

  تاسیس صندوق توسعه شبکه فیبر نوری و جذب منابع مالی و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و دولتی با تدوین مقررات مناسب به توسعه این شبکه و افزایش مشترکین فیبر نوری کمک خواهد نمود.
- توسعه شبکه ارتباطات همراه از طریق نسل جدید ارتباطی 5G، مقابله با تحریم‌های ارتباطی، مدیریت بهینه و استفاده از کلیه ظرفیت‌های طیف فرکانسی
- ارتقاء شاخص سرانه سرعت اتصال شبکه جهانی اینترنت و شبکه ملی اطلاعات
- راه‌اندازی مراکز قطب نگهداری، تبادل ترافیک و پردازش داده‌های بین‌المللی برای صادرات خدمات و افزایش دسترسی مشتریان خارج بین‌الملل
- حضور فعال و موثر در تعاملات بین‌المللی در حوزه حکمرانی اینترنت (مانند نشانی IP، و نام‌های دامنه) و حوزه فضایی
- ارتقاء کمی و کیفی و تسهیل دسترسی آحاد جامعه به خدمات الکترونیکی و فضای مجازی و ایجاد عدالت ارتباطی در کشور
- هم‌افزایی با سایر وزارتخانه مانند نیرو جهت تامین برق پایدار برای برنامه‌ها، وزارت راه و شهرسازی، منابع طبیعی، شهرداری‌ها و استانداری‌ها برای توسعه فیبر، احداث ایستگاه‌های مخابراتی و اجرای بهینه برنامه‌ها در کشور
- ایجاد دسترسی عموم مردم در بستر شبکه ملی اطلاعات

۲. توسعه دولت هوشمند و کاربردی‌سازی فناوری‌های نوین (مانند هوش مصنوعی) در صنایع مختلف

با پیشرفت فناوری‌های نوین و افزایش نیاز به خدمات دولتی کارآمد، ارزان و به موقع، توسعه دولت هوشمند و کاربردی‌سازی فناوری‌های نوینی همچون هوش‌مصنوعی، در صنایع مختلف اهمیت ویژه‌ای دارد. این اقدامات می‌تواند به بهبود کارایی، کاهش هزینه‌ها، افزایش شفافیت و ارائه خدمات بهتر به شهروندان کمک کند.

اقدامات

- تدوین طرح تحول دولت هوشمند و ایجاد، تقویت و استقرار دولت هوشمند
- ایجاد، تقویت و استقرار زیرساخت یکپارچه ابری دولت هوشمند و اتصال مراکز داده دستگاه‌های اجرایی به زیرساخت یکپارچه ابری دولت هوشمند (تبصره ۱ بند الف ماده ۱۰۷ برنامه هفتم)
- پیگیری و پایش روند اجرای برنامه ملی توسعه هوش مصنوعی (بند ج ماده ۶۵ برنامه هفتم)
- طراحی و راهبری سامانه‌های مشترک و حذف سامانه‌های موازی دستگاه‌های اجرایی
- ارتقای شاخص‌های ملی و بین‌المللی توسعه دولت الکترونیک در کشور
- جایگزینی استعلام‌های الکترونیک آنلاین و آنی به جای کاغذی
- حذف بروکراسی اداری، کاغذبازی و مراجعه حضوری به ادارات
- تقویت همکاری‌های بین دستگاه‌های اجرایی، ایجاد کارگروه‌های مشترک و طراحی و اجرای خدمات دولت هوشمند جهت ارائه خدمات الکترونیکی به کلیه اشخاص حقوقی و حقیقی
- توسعه توان پردازشی، ذخیره‌سازی و زیرساخت‌های نرم و سخت هوش مصنوعی
- کمک به توسعه کاربردهای هوش مصنوعی در صنایع و کشاورزی
- افزایش آمادگی اجرا، و ساماندهی و توسعه فناوری‌های نوظهور مانند کلان‌داده‌ها، اینترنت اشیاء، زنجیره بلوکی، هوش مصنوعی و علوم داده، و پردازش کوانتومی
- ارتقاء حریم خصوصی در فضای مجازی و تقویت امنیت زیرساخت‌های سایبری
- توسعه بومی و محلی شهر هوشمند در استان‌های کشور شامل سامانه‌های ترافیک، زیرساخت و خدمات شهری، تدارکات و پشتیبانی
- تعامل سازنده با مرکز ملی و شورای عالی فضای مجازی و تقویت جایگاه تنظیم‌گری و حکمرانی فناوری اطلاعات و ارتباطات و برقراری تناسب بین مسئولیت‌ها و اختیارات وزارت‌خانه
- تقویت مرکز ملی تبادل اطلاعات کشور و زیرساخت‌های تعامل الکترونیک دستگاه‌های اجرایی
- ارتقاء امنیت فضای تولید و تبادل اطلاعات و افزایش پایداری و تاب‌آوری در مقابل تهدیدات و افزایش ضریب پایداری و امنیت ارتباطات از لایه زیرساخت تا لایه سرویس
- جلوگیری از وقوع جرایم مرتبط با سیم کارت‌های تلفن همراه

- تقویت توان نظارتی و حمایتی وزارت ارتباطات و کمک به دستگاه‌های اجرایی در برنامه‌ریزی و اجرای تدابیر امنیت سایبری
- شایسته سالاری و صلاحیت حرفه ای مدیران حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات
- ارتقای وضعیت معیشتی کارکنان وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

۳. توسعه اقتصاد دیجیتال

در عصر دیجیتال، توسعه اقتصاد مبتنی بر فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT)، به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین محرک‌های رشد اقتصادی و اجتماعی شناخته می‌شود. با در نظر گرفتن سند راهبردی فضای مجازی و سند نظام اقتصاد دیجیتال، که گام بزرگی به‌سوی تقویت اقتصاد دیجیتال است، راهبردهای ذیل با هدف تأمین زیرساخت‌های مورد نیاز، افزایش سهم تولید و صادرات کالاها و خدمات دیجیتال و حمایت از نوآوری و کارآفرینی در حوزه ICT تدوین شده‌اند.

اقدامات

- تدوین سند راهبردی جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی و سند نظام اقتصاد رقومی (دیجیتال) با محوریت مردمی‌سازی اقتصاد دیجیتال (بند الف ماده ۶۶ برنامه هفتم)
- تامین زیرساخت‌های توسعه اقتصاد دیجیتال اعم از ارتباطی و اطلاعاتی (ابری)، ذخیره‌سازی و پردازش سریع (بند پ ماده ۶۶ برنامه هفتم پیشرفت)
- برنامه توسعه کسب و کارهای مبتنی بر ارتباطات و فناوری اطلاعات (جزء ۱ بند الف ماده ۶ برنامه هفتم) و هوش مصنوعی
- ایجاد سکوی ملی شبکه توزیع کالا و محصولات (اعم از صنعتی، کشاورزی و تجارت الکترونیک) (جزء ۵ بند د ماده ۴۸ برنامه هفتم)
- راه‌اندازی شرکت ارتباطات بین‌الملل (بند ث ماده ۶۵ برنامه هفتم)
- افزایش سهم تولید و عرضه کالاها و خدمات دیجیتال از تولید ناخالص داخلی
- افزایش سهم ایران از انتقال (ترانزیت) پهنای باند بین‌الملل و مشارکت در اجرا و پیاده‌سازی و مالکیت کابل‌های بین‌المللی (زمینی و دریایی) با مشارکت کشورهای همسایه و دارندگان محتوا در سطح بین‌الملل به منظور ارتقاء حداکثری نقش و بازیگری کشور در حوزه ترانزیت داده
- افزایش سهم ایران از اقتصاد و کاربردهای فضاپایه و دارایی‌های مولد فضایی
- توسعه زیست‌بوم نوآوری و فناوری‌های ارتباطات و اطلاعات
- افزایش صادرات خدمات نرم‌افزاری، سخت‌افزاری و هوش مصنوعی
- به کارگیری فناوری‌های نوین پولی و مالی در فضای مجازی (بانک، بیمه، اوراق و پرداخت)
- توسعه نظام دیپلماسی فضای مجازی
- توسعه نظام سرگرمی، بازی و غنابخشی به اوقات فراغت در فضای مجازی
- اجرای نظام‌های حمایتی از مشاغل فضای مجازی و کمک به اشتغال‌زایی و ایجاد فرصت‌های شغلی حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات و کمک به جذب و نگهداشت و مهاجرت معکوس نخبگان و متخصصین این حوزه
- صدور پروانه اپراتورهای خدمات هوشمند، تعرفه‌گذاری و تنظیم‌گری خدمات
- حمایت از فروشگاه‌های مجازی و خرده‌فروشی الکترونیکی و کمک به افزایش سهم آن از کل بازار خرده‌فروشی کشور

- حمایت از شکل‌گیری و توسعه سکوهای خدمات فضای مجازی
- افزایش دسترسی کسب و کارهای دیجیتال به داده‌ها و واسط‌های برنامه‌نویسی (API) جهت ایجاد نوآوری و ارائه خدمات دیجیتال شهری
- هدفمند کردن شرکتهای نوآور و خلاق در راستای نیازهای بروز حوزه ارتباطات و حمایت از این شرکتها
- جذب سرمایه و حمایت از شرکت‌های نوآور و دانش‌بنیان
- راه‌اندازی بورس تخصصی و تسهیل پذیرش شرکت‌های دیجیتال در بازار اوراق، و پذیرش دارایی‌های نامشهود شرکت‌های دیجیتال از طریق تنظیم‌گری، مشوق‌های مالیاتی و جذب سرمایه‌گذاری
- حمایت از سکوهای با محور توسعه اشتغال و زیست‌بوم تخصصی کارآفرینی و اشتغال‌زایی حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات
- امکان استعلام برخط و صلاحیت و اهلیت معاملاتی اشخاص برای سکوهای بخش خصوصی
- استفاده از ظرفیت بخش خصوصی و مجموعه‌های دانش‌بنیان در تصمیم‌سازی‌ها و اجرای برنامه‌ها
- مقررات‌زدایی و فراهم ساختن زیرساخت‌های حقوقی و اجرایی توسعه اقتصاد دیجیتال
- جلب مشارکت سرمایه‌گذاران خارجی با اولویت مناطق ویژه اقتصادی
- استعدادسنجی، آموزش و تربیت نیروی ماهر متناسب با نیاز و ظرفیت بازار اقتصاد دیجیتال با روش‌های مختلف نوین و زودبازده و نزدیک‌تر شدن فضای تحقیق و توسعه ارتباطات و فن آوری اطلاعات دانشگاهی به فضای اجرایی
- اصلاح شیوه فیلترینگ در کشور از طریق اصلاح مقررات و شیوه مداخلات، کنترل‌های پسینی، گفتمان‌سازی در سطوح نخبگانی و آحاد مردم، ایجاد وفاق ملی بین گروه‌های مرجع، مذاکرات بین‌المللی، مبتنی بر اقتصاد دیجیتال
- واقعی‌سازی تعرفه خدمات بخش متناسب با سرمایه‌گذاری‌های انجام شده و قیمت تمام شده
- تدوین و پیشنهاد نیازهای تقنینی و لوایح لازم به عنوان زیرساخت حقوقی توسعه اقتصاد دیجیتال

۴. حمایت از توسعه محتوا و خدمات محتوایی در فضای مجازی

تولید و توسعه محتوای بومی و خدمات محتوایی در فضای مجازی، نقش حیاتی در ارتقای فرهنگ، اقتصاد و هویت ملی دارد. دولت با حمایت از توسعه زیرساخت‌های فناورانه بومی و ارتقای سواد فضای مجازی می‌تواند به‌دنبال ایجاد یک فضای مجازی مفید و ایمن برای تمامی اقشار جامعه باشد. راهبردهای اشاره شده، با هدف تأمین زیرساخت‌های لازم، تدوین سیاست‌های حفاظت از داده‌های شخصی و توسعه اقتصاد مبتنی بر تولید محتوا تدوین شده‌اند.

اقدامات

- حمایت از تولید محتواها و خدمات بومی در فضای مجازی
- کمک به توسعه نظام‌های رسانه‌ای فضای مجازی
- تامین و توسعه زیرساخت‌های فناورانه خط و زبان فارسی در فضای مجازی
- ترویج و ارتقای سواد فضای مجازی
- توسعه فضای مجازی مفید و ایمن برای کودک و خانواده
- تدوین سند سیاست‌ها و الزامات حفاظت و حمایت از داده‌های شخصی (تبصره بند ج ماده ۶۶ برنامه هفتم)
- ایجاد زیرساخت نظارت مردمی بر قیمت و کیفیت محتوا و خدمات دیجیتال
- توسعه اقتصاد تولید محتوا و ایجاد الگوهای اقتصادی جدید از طریق تسهیم درآمد بین تولیدکننده، توزیع‌کننده، ذخیره‌کننده و پردازش‌گر به منظور تشویق تولید محتواهای بومی

۵. توسعه صنعت فضایی

صنعت فضایی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین شاخه‌های فناوری پیشرفته، نقشی کلیدی در توسعه علمی، اقتصادی و امنیتی کشورها دارد. هدف از تدوین و اجرای برنامه‌ها و سیاست‌های کلان در بخش فضایی، ارتقای جایگاه کشور در این حوزه استراتژیک است. در راهبردهای زیر افزایش تعداد سامانه‌های فضایی، ارتقای فناوری‌های ماهواره‌ای، و بهره‌برداری اقتصادی از خدمات فضایی دنبال خواهد شد.

اقدامات

- اجرای برنامه‌ها، سیاست‌ها و برنامه‌های کلان بخش فضایی کشور (ماده ۶۷ برنامه هفتم) و اهداف سند ۱۰ ساله فضایی کشور
- افزایش تعداد سامانه‌های فضایی و ماهواره‌های پرتابی به فضا
- توسعه زیرساخت های آزمایشگاهی فضایی
- تثبیت ماهواره‌های سبک در مدار لایه لئو
- افزایش سطح پوشش ماهواره‌ای و تثبیت ماهواره‌های سنگین وزن در مدار لایه ژئو
- راه‌اندازی پایگاه‌های ملی پرتاب‌های فضایی و ایستگاه‌های زمینی بهره‌برداری از داده‌های فضایی و توسعه پرتابگر
- توسعه خدمات فضاپایه در صنایع مختلف، اقتصادی نمودن خدمات فضایی و توسعه اشتغال بخش فضایی
- کاربری منظومه‌های ماهواره‌ای در فضای مجازی
- توجه به جایگاه بخش خصوصی به منظور مشارکت و سرمایه‌گذاری این بخش در صنعت فضایی کشور
- توسعه زیرساخت داده‌های محلی برای پایش، پیش‌بینی و مقابله با رویدادهای اقلیم فضایی
- توسعه شبکه اقتصاد دانش بنیان صنعت فضایی کشور با تخصیص منابع و همکاری معاونت علمی ریاست جمهوری
- سنجش از راه دور با دقت بالا

۶. توسعه پست هوشمند

در دنیای امروز که فناوری و دیجیتال‌سازی به‌سرعت در حال پیشرفت هستند، نقش خدمات پستی به‌عنوان یکی از زیرساخت‌های حیاتی برای توسعه کسب و کارهای اینترنتی بیش از پیش اهمیت یافته‌است. از این رو تبدیل شرکت ملی پست ایران به یک نهاد پیشران در زمینه توسعه کسب و کارهای اینترنتی و اتصال و یکپارچه‌سازی شرکت پست به عنوان اپراتور تحویل فیزیکی کالا به زنجیره ارزش اقتصاد دیجیتال از طریق دیجیتالی کردن بسیاری از فرآیندها، افزایش کارایی و کیفیت خدمات پستی، یکی از اهداف اصلی خواهد بود.

اقدامات

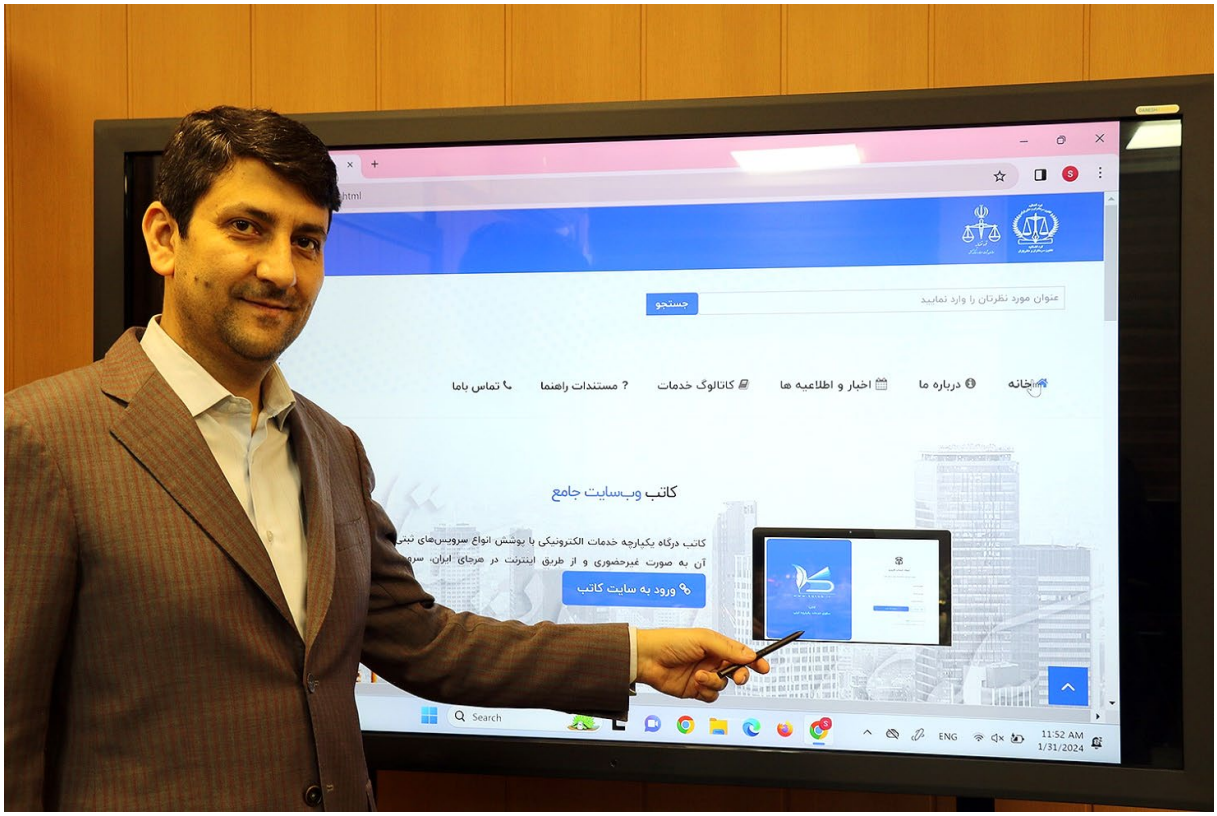
- نوسازی زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و بهره‌گیری از ابزارهای نوین (مانند ربات‌ها برای مرتب‌سازی و تجزیه‌گری، صندوق‌ها و انبارهای هوشمند و پهپادها) در امور پستی
- توسعه ظرفیت حمل و نقل ترکیبی و خدمات سکویی با مشارکت بخش خصوصی
- جذب سرمایه در خدمات نوین پستی
- برقراری همکاری‌های استراتژیک با شرکت‌های خصوصی و بین‌المللی برای بهبود کیفیت و تنوع خدمات پستی
- بهره‌برداری از ظرفیت‌های مشترک بین اپراتورهای تلفن همراه و شرکت ملی پست برای ارتقای جایگاه پست در توسعه کسب و کارها و ارائه خدمات نوین
- توسعه خدمات مالی داخلی و بین‌المللی توسط پست بانک
- سرمایه‌گذاری پست بانک در حمایت از کسب و کارهای دیجیتالی خرد
- تامین مالی طرح‌ها و برنامه‌های کلان حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات و اقتصاد دیجیتال توسط پست بانک

گالری تصاویر






TOP SRC CCR 50


جستجو
خانه
درباره ما
اخبار و اطلاعیه ها
کاتالوگ خدمات
مستندات راهنما
تماس باما
کاتب وب‌سایت جامع
ورود به سایت کاتب
Search
ENG
11:52 AM
1/31/2024


وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
پژوهشگاه ارتباطات
و فناوری اطلاعات
ITRC
تدوین سند نقشه راه


وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
Ministry of ICT